

**PREDLOG
EVA 2016-3330-0052
SKRAJŠANI POSTOPEK**

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VRTCIH**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Področje predšolske vzgoje predstavlja v Republiki Sloveniji enega izmed sistemov, ki pomembno vplivajo na položaj posameznika v družbi, predšolskemu otroku, ki je deležen kakovostne predšolske vzgoje pa kot kažejo rezultati več raziskav, prinaša pozitiven učinek na posamezna področja otrokovega razvoja in učenja. Zato je pomembno, da je področje pravno dobro urejeno in omogoča stroki izvajanje kvalitetne prakse v institucijah predšolske vzgoje, staršem predšolskih otrok pa učinkovito uresničevanje pravice do izbire ustreznega vrtca z vidika krajevne in finančne dostopnosti. Tako kot je to praksa v evropskih državah, so tudi v Republiki Sloveniji ustanoviteljice vrtcev in pretežne financerke dejavnosti predšolske vzgoje, občine. Zato morajo pravne podlage omogočati občinam, da svojo izvirno pristojnost izvajajo učinkovito in organizirajo vrtce v skladu s potrebami lokalnega prebivalstva ter razmerami v lokalnem okolju, kot tudi v skladu z lokalno socialno politiko. Pri tem je pomembno povečevanje deleža vključenih otrok vseh starosti v vrtce, saj gre za enega izmed ključnih pokazateljev učinkovitosti sistema predšolske vzgoje v posamezni državi.

Zakon o vrtcih se s predlagano novelo dopolnjuje predvsem z namenom, da se omogoči nadaljnja fleksibilnost pri zagotavljanju javne mreže vrtcev, da se upoštevajo sodobni koncepti na področju predšolske vzgoje, kar narekuje preimenovanje strokovnega delavca, sedanjega pomočnika vzgojitelja v vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja. Zakon prinaša tudi ukrep za zagotovitev večje vključenosti predšolskih otrok v vrtce v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo tako, da za otroke, ki niso vključeni v vrtec, zagotavlja obiskovanje krajših programov v obsegu 240 ur letno, ki so popolnoma brezplačni. Namen novele je tudi, da se zakon vsebinsko uskladi s kasnejšimi predpisi, ki so bili sprejeti na področju vzgoje in izobraževanja, predvsem z zakonodajo, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Občine, ki vodijo centralne postopke vpisa za vrtce na svojem območju, so opozorile na težave, ki jih imajo v praksi pri ponudbi prostih mest staršev, saj imajo le-ti ob vsaki ponudbi enako dolg rok za odločitev, ali ponujeno mesto sprejmejo ali ne (23 dni). Med tem časom ostaja prosto mesto nezasedeno, ki pa ga mora občina kljub temu kriti vrtcu. Ker so centralni čakalni seznama specifična, ki je v vsaki občini drugačna, kaže to vprašanje prepustiti v urejanje občinam. Prav tako izkušnje kažejo, da je treba občinam prepustiti odločitev o tem, kolikokrat zapored starši lahko zavrnejo ponudbo prostega mesta v vrtcu, preden se šteje, da vrtca nujno ne potrebujejo in se otroka lahko uvrsti na zadnje mesto čakalnega seznama.

Postopek uveljavljanja znižanega plačila staršev za vrtec je po mnenju staršev, občin in vrtcev potrebno nujno razbremeniti sedanjih pretiranih administrativnih ovir. ZUPJS je v pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je na predlog predlagatelja, da se že v področnem zakonu omogočijo posamezne rešitve, s katerimi bi se poenostavil postopek

znižanega plačila za vrtec pojasnilo, da pripravlja enostavnejše rešitve za vse pravice, za katere velja ZUPJS. Zato predlog novele Zakona o vrtcih vsebuje le tiste rešitve, s katerimi se ne posega v informacijski sistem ISCS2, hkrati pa se omogoča, da pravica do znižanega plačila, ki je določena z odločbo CSD, učinkuje od vključitve otroka v vrtec, če je bila pravica priznana najkasneje v 60. dneh po vključitvi otroka v vrtec. Enaka rešitev je predlagana tudi za starše, ki imajo otroka že vključenega v vrtec, vendar po preteku odločbe o znižanem plačilu, ki jim je bila izdana z veljavnostjo enega leta, niso pravočasno vložili nove vloge.

Od uveljavitve instituta tim. varuha predšolskih otrok v letu 2008 se je ta oblika v praksi zelo uveljavila, kar pripisujemo predvsem pomanjkanju prostih mest v javnih vrtcih. Trenutno je v register pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport vpisanih 317 varuhov. Praksa je pokazala, da se na tem področju pogosto krši zakon (preveliko število otrok pri varuhu) ali izigrava zakon, tako da dejavnost skupaj organizirata dva varuha hkrati, s tem pa se odmika od bistva tega instituta, ki je v tem, da varuh varuje majhno skupino otrok v stanovanjskih prostorih, s čimer se ustvarja okolje, ki je bolj podobno družinskemu, kot pa institucionalnemu. Za zagotovitev zakonitega stanja se kaže tudi nujnost, da se v primeru najhujše kršitve zakona, tj. da pravna ali fizična oseba, ki za plačilo opravlja varstvo predšolskih otrok in ni vpisana v razvid izvajalcev javno veljavnih programov ali v register varuhov predšolskih otrok, določi tudi denarno globo za storjeni prekršek.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel, temveč sledi načelu zakonitosti, načelu racionalne rabe javnih sredstev, načelu fleksibilnosti in načelu transparentnosti.

1.1. Cilji predloga zakona so:

Cilja zakona sta predvsem dva:

- da se odpravijo pomanjkljivosti sedanje ureditve, ki so se pokazale v praksi,
- da se zagotovijo pogoji za kakovostno izvajanje predšolske vzgoje v Republiki Sloveniji ter nadaljnje povečevanje deleža vključenih otrok v vrtce.

1.2. Načela predloga zakona:

Načela zakona so: načelo zakonitosti, načelo racionalne rabe javnih sredstev in fleksibilnosti in načelo transparentnosti.

Načelo zakonitosti:

S predlogom zakona se dograjujejo posamezni členi, ki urejajo postopek vključevanja otrok v vrtce s prednostnega vrstnega reda, pravico do znižanega plačila vrtca glede na določbe Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, določajo se pravne podlage za odločanje o dodatnih ugodnostih znižanega plačila za vrtec ter črtajo členi, ki urejajo predšolsko vzgojo otrok na domu, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtec.

Načelo transparentnosti:

Predlog zakona sledi temu načelu pri določbi, s katero se opredeljuje obveza občin, da ločeno izkazujejo višino sredstev, ki jih namenjajo za priznavanje dodatnih ugodnosti staršem pri plačilu vrtca.

Načelo racionalne rabe javnih sredstev in fleksibilnosti:

Predšolska vzgoja je ena izmed izvornih pristojnosti občin, ki so ustanoviteljice javnih vrtcev in tako zagotavljajo pretežni del sredstev za njihovo delovanje. Zato je potrebno pri rešitvah, kjer pride do izraza specifika posameznega okolja, omogočiti, da občina s svojimi občinskimi akti zadeve samostojno ureja posamezna vprašanja v skladu z lastnimi potrebami.

1.3. Poglavitne rešitve

Predlog zakona prinaša nove rešitve pri več vsebinskih sklopih, ki jih ureja Zakon o vrtcih.

Ker je predšolska vzgoja izvirna pristojnost občin, se jim daje na tem področju tudi več avtonomije. Predlagana rešitev omogoča, da bo občina lahko določila krajši rok za vključevanje otrok v vrtec s centralnega čakalnega seznama, kot je sedanjih 23 dni.

Predlagatelj je sledil tudi argumentiranemu predlogu SVIZ, ki je izrecno opozoril na sodobno konceptualizacijo predšolske vzgoje v vrtcu, ki ga je podprla tudi stroka. Zakon v tem pogledu prinaša spremembo pri poimenovanju dosedanjega strokovnega delavca pomočnik vzgojitelja v vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja. Spremembo so sicer predlagali sindikati, vendar jo je stroka v celoti podprla, saj sledi dosedanjemu razvoju predšolske vzgoje in spremenjeni vlogi strokovnih delavcev v oddelku vrtca.

Z zakonom se tudi predlaga možnost organiziranja javnega vrtca pri visokošolskem zavodu, ki izvaja študijski program predšolske vzgoje, s čimer se omogoča večje strokovno sodelovanje in povezovanje javnih vrtcev in fakultet.

Povečevanje deleža vključenih otrok vseh starosti v vrtce je eden izmed ključnih pokazateljev učinkovitosti sistema predšolske vzgoje v posamezni državi. V šolskem letu 2015/16 je bil v Sloveniji že dosežen 78,6 % delež vključenosti otrok v vrtce, pri čemer je bil delež otrok v starosti štiri leta in več 90 %. Strateški cilj EU 2020 o vključenosti otrok od četrtega leta starosti do vstopa v šolo je 95 %. Slovenija si prizadeva ta cilj doseči, pri čemer eno od ključnih vlog igra fleksibilnost javne mreže vrtcev in ponudba programov. Še posebej je pomembna vključenost predšolskih otrok v vrtec v letu pred vstopom v osnovno šolo. Deleži vključenosti teh otrok v vrtce so po državi različni. Ponekod je že dosežena 100 % vključitev, praviloma pa je ta delež med 93 in 95 %. Za spodbuditev povečanja deleža vključenosti starostne skupine otrok v letu pred vstopom v osnovno šolo, zakon prinaša financiranje krajših programov s strani državnega proračuna, ki so namenjeni otrokom, ki v letu pred vstopom v osnovno šolo vrtca ne obiskujejo. Iz ankete, ki je bila posredovana samostojnim vrtcem in vrtcem pri osnovnih šolah je 68,39 % vrtcev odgovorilo, da bi financiranje iz državnega proračuna povečalo vključenost otrok eno leto pred vstopom v osnovno šolo. V ta namen bi 58 % vrtcev organiziralo enega do dva oddelka, ki bi izvajala krajši program.

Posebna določba zakona omogoča, da se organizira enota ali oddelek javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe. Ta novost prinaša izboljšanje dostopnosti staršev do programov vrtca.

Z zakonom se predlaga drugačno učinkovanje pravice do znižanega plačila vrtca, ki je sicer urejen v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, vendar pa omenjeni zakon, po mnenju predlagatelja, omogoča, da se vprašanja, vezana na priznavanje pravice do znižanega plačila vrtca lahko uredijo tudi s področnim zakonom in se na ta način zakonodaja prilagodi vrsti pravice, ki jo določa področni zakon. Tako je predlagana rešitev, da subvencija staršem pripada z dnem vključitve otroka v vrtec, če jim pravica do znižanega plačila vrtca v skladu z novo odločbo pristojnega CSD pripada najkasneje 60 dni po dnevu vključitve otroka v vrtec. Na ta način se bo staršem pravica do subvencije vrtca, ki staršem pripada v skladu z Zakonom o vrtcih, lahko priznavala ves čas vključitve otroka v vrtec, četudi bodo oddali vlogo z enomesečno zamudo.

S posameznimi določbami se predlaga tudi redakcijska uskladitev določb Zakona o vrtcih z določbami Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami. Predlaga se črtanje vseh členov, ki predvidevajo izvajanje predšolske vzgoje otrok, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtce, na njihovem domu.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice za državni proračun.

Zakon za javna sredstva prinaša nove finančne posledice zaradi predvidenega financiranja krajših programov za otroke, ki niso vključeni v vrtec, v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo. Ocenjujemo, da bi za financiranje tovrstnih krajših programov na letni ravni zadoščalo 2 mio eur, kar pomeni, da bi bilo z uveljavitvijo zakonske določbe, ki predvideva začetek financiranja krajših programov, iz državnega proračuna s 1. 1. 2018 potrebno zagotoviti v letu 2018 600.000 eur in v letu 2019 2 mio eur dodatnih sredstev na postavki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Sprememba poimenovanja dosedanjega delovnega mesta pomočnik vzgojitelja v vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja in opisa delovne obveznosti v Zakonu o vrtcih bo tudi pomenila vzpostavitev pravne podlage za spremembo dosedanjega vrednotenja tega delovnega mesta. SVIZ, ki je predlagal to spremembo in ki jo je stroka v celoti podprla ter Vlada RS in reprezentativni sindikati bodo na skupnih pogajanjih o predlogu višjega vrednotenja delovnega mesta in o dejanski realizaciji izplačila višjih plač sprejeli ustrezen dogovor. Za izpolnitev dogovora o višjem vrednotenju dela vzgojiteljev predšolskih otrok – pomočnikov vzgojiteljev bo treba občinam v ta namen zagotoviti potrebna dodatna sredstva v okviru povprečnine. Ocene obsega potrebnih dodatnih sredstev in datuma uveljavitve višjega vrednotenja zaposlenih na teh delovnih mestih ni mogoče predvideti, saj bo to predmet pogajanj.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za financiranje krajših programov v višini 600.000 eur bodo zagotovljena na proračunskih postavkah ministrstva v letu 2018, v višini 2 mio eur pa v proračunu za leto 2019.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU. V nadaljevanju navajamo nekaj mednarodnih primerjav, predvsem glede ureditve strokovnih delavcev, varuha otrok na domu in financiranje vzgoje in varstva predšolskih otrok, ki so povzete iz publikacije Pomembni podatki o vzgoji in varstvu predšolskih otrok v Evropi (2014), Poročilo omrežja Eurydice in Eurostata.

Strokovni delavci

Pogosto znotraj iste države pri vsakodnevem varstvu in vzgoji otrok sodelujejo različne vrste strokovnih delavcev. Strokovni delavci, ki opravljajo podobne naloge, imajo različne nazive delovnih mest, zato je analiza tega področja zahtevna. Kljub razlikam pa je mogoče strokovne delavce razdeliti v tri glavne kategorije:

- Strokovni delavci za vzgojo: sem sodijo učitelji, pedagogi in vzgojitelji.
- Strokovni delavci za varstvo: to so varuhi, varstveni delavci, negovalci, jaslične medicinske sestre ali medicinske sestre.
- Pomočniki in pomožni strokovni delavci: to so osebe, ki pomagajo pri delu vzgojnimi ali varstvenimi strokovnimi delavci.

V Švici, Franciji, Združenem kraljestvu (Škotska) in Španiji delajo skupaj vse tri kategorije v ureditvah za mlajše otroke. V nekaj državah v vseh institucijah varstva in vzgoje predšolskih otrok pa dela le ena vrsta strokovnih delavcev. Na Hrvaškem, Litvi in Romuniji zaposlujejo samo strokovne delavce

za vzgojo.

V Avstriji imajo vzgojitelji, ki delajo z mlajšimi otroki enako posekundarno neterciarno izobrazbo kot vrtčevski pedagogi, ki delajo v institucijah za starejše otroke, s to razliko, da opravijo drugo specializacijo v zadnjem letu ali dveh 5-letnega programa usposabljanja. Iz podatkov je razvidno, da v enovitih sistemih, v katerih sta vzgoja in varstvo organizirana za vse predšolske otroke v isti instituciji, velja za vse enaka minimalna zahtevana izobrazba, ne glede na starost otrok. Vzgojni strokovni delavci, ki delajo z mlajšimi otroki v enovitih institucijah, imajo pogosto višjo izobrazbo, kot strokovni delavci, ki delajo z mlajšimi otroki v ločenih institucijah. Tako je v Estoniji, Litvi, nordijskih državah, Sloveniji in na Hrvaškem.

Varuhi otrok

V dveh tretjinah evropskih držav imajo urejeno regulirano varstvo na domu, formalna izobrazba ali posebno usposabljanje sta pogosto določena s predpisi o vzgoji in varstvu predšolskih otrok na domu in je eden od pogojev za akreditacijo. Oba pogoja sta predpisana na Madžarskem, v Estoniji, Islandiji in Švici (nekateri kantoni). Minimalna izobrazba je predpisana na Danskem, Norveškem, Združenem kraljestvu (Škotska). Obvezno posebno usposabljanje pa je zahtevano v Belgiji (francoska skupnost), Nemčiji, Avstriji (nekatero dežele) in na Finskem.

Financiranje vzgoje in varstva predšolskih otrok

Financiranje vzgoje in varstva predšolskih otrok se zelo razlikuje med evropskimi izobraževalnimi sistemi. V več državah vzgojo in varstvo predšolskih otrok obravnavajo kot bistveno javno službo in tej dejavnosti namenjajo izdatna javna sredstva. Subvencioniranje predšolske vzgoje se izvaja preko plačil družinam (davčne olajšave, nadomestila oziroma dodatki ali vavčerji) ali preko plačil izvajalcem vzgoje in varstva ali kot kombinacija obeh načinov.

Izvajalci predšolske vzgoje so lahko javni ali zasebni. Zasebne institucije se lahko samofinancirajo – sredstva pridobivajo iz zasebnih virov ali pa so subvencionirane z javnimi sredstvi. Institucionalna predšolska vzgoja je v celoti javna ali javno subvencionirana v Belgiji (nemško govoreča skupnost), Estoniji, Latviji, Avstriji in Sloveniji ter na Danskem, Finskem, Švedskem, Islandiji in na Norveškem.

Najbolj pogost način financiranja vzgoje in varstva predšolskih otrok je kombinirano centralno in lokalno financiranje. Lokalne oblasti financirajo predšolsko vzgojo v celoti, na Danskem, Hrvaškem, Poljskem, Islandiji in na Norveškem. Regionalne oblasti imajo pomembno vlogo pri financiranju predšolske vzgoje v Nemčiji, Španiji, Italiji in Avstriji. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok financirajo izključno iz centralnega proračuna v Belgiji (flamska skupnost), na Irskem, Cipru in Malti. Ponekod je v financiranje vključenih več ministrstev, npr. na Portugalskem izobraževalno komponento financira ministrstvo za izobraževanje in znanost, socialno komponento pa ministrstvo za solidarnost in socialno varnost.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon razbremenuje dosedanje postopke znižanega plačila staršev za starše in pristojne centre za socialno delo in ima zato pozitivne učinke.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Gospodarske družbe, pri katerih se bodo organizirali oddelki javnega vrtca v skladu z Zakonom o vrtcih, v katerega bodo vključeni otroci zaposlenih, bodo s tem prispevale k boljšemu delovnemu okolju, kar bo pozitivno vplivalo na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Zakon nima posledic za druga področja.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlagatelj je osnutek zakona predstavil na portalu e-demokracija dne 7. 11. 2016. Javna predstavitev, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala 30 dni.

V javni razpravi so svoja mnenja, predloge oziroma pripombe podali:

SVIZ, CNVOS-Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, številni posamezniki, Zasebno varstvo Medo, Zasebni varuh Strnad, Zasebna varuhinja Žulovec in posameznik Tomaž Seliškar.

Ključne pripombe zasebnih varuhov predstavljajo predlog, da se zagotovi večji obseg sofinanciranja za izvajanje varstva predšolskih otrok pri varuhih. Predlagajo, da bi zakon predvidel enak obseg sredstev, kot je to določeno za zasebne vrtce. Predlagajo tudi, da se poveča dovoljeno število otrok, ki jih lahko vključuje varstvo pri varuhu. Nadalje tudi predlagajo, da se omogoči skupno delovanje dveh varuhov, s čimer bi se po njihovem mnenju olajšalo delo za posameznika.

SVIZ k predlogu zakona nima pripomb, razen ključnega predloga, da je zaradi sprememb pri izvajanju vzgojnega dela v vrtcih potrebno nadomestiti sedanjega pomočnika vzgojitelja z vzgojiteljem predšolskih otrok – pomočnikom vzgojitelja in spremeniti tudi dosedanje definicijo vsebine njegovega dela.

CNVOS predlaga, da se omogoči ustanavljanje enot javnih vrtcev ne le v prostorih gospodarskih družb, temveč tudi v prostorih vseh drugih pravnih oseb. Načelna pripomba se nanaša še na sistem financiranja vrtcev in sicer, kdaj bo realiziran prenos plač zaposlenih v vrtcih iz občine na državo ter še izboljšana finančna dostopnost staršev do vrtca, na kar je opozorila revizija Računskega sodišča leta 2010.

SOS (Skupnost občin Slovenije) je k posameznim določbam podala predloge za izboljšave, ki so bile tudi upoštevane. Zadržek imajo k določbi, ki omogoča organiziranje oddelka vrtca v prostorih gospodarske družbe, ker takšne možnosti omogočajo kapitalu, da diktira marsikaj oziroma v konkretnem primeru delovanje vrtcev v podjetju. Ocenjujejo, da bi s tem lahko prišlo do dodatnih pritiskov na zaposlene, da svoje otroke vključujejo prav v ta vrtec in hkrati tudi do pritiskov na vodstva občin, da se pristopi k organizaciji vrtca pri gospodarski družbi.

Opozarjali so tudi na plačilno nedisciplino staršev ter predlagali, da bi moral zakon omogočiti, da se dolg staršev do vrtca lahko neposredno poplača tudi npr. iz otroškega dodatka.

ZOS (Združenje občin Slovenije) nasprotuje možnosti organiziranja javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe, predvsem zaradi dane prednosti sprejemu otrok, ki so zaposleni v podjetju in ki niso nujno občani občine. Prav tako menijo, da bi se moralo pri starših, ki odklonijo ponujeno prosto mesto v vrtcu, upoštevati, kot da so vlogo umaknili. Nasprotujejo tudi 28. b členu Zakona o vrtcih, ker je materija po njihovem mnenju že urejena v ZUPJS. Opozorili so tudi na pojav, ko so kmetije in podjetja vpisana na stare starše, starši predšolskih otrok pa, kot brezposelni, koristijo vse ugodnosti iz socialne zakonodaje.

ZMOS (Združenje mestnih občin Slovenije) in MOL (Mestna občina Ljubljana) predlagajo, da bi zakon omogočil učinkovite načine, s katerimi bi se vrtec zavaroval za dosledno plačevanje staršev za vrtec (npr. z direktnim rubežem plače, kot to določa davčna zakonodaja v primeru neplačane dohodnine). Prav tako predlagajo, da se v primeru večkratne odklonitve ponujenega prostega mesta v vrtcu, starše oziroma otroka na čakalnem seznamu preprosto črta.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:

- dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica,
- dr. Andreja Barle Lakota, državna sekretarka,
- mag. Gregor Mohorčič, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo,
- Vida Starič Holobar, sekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/11-ZUPJS-A, 40/12-ZUJF in 14/15-ZUUJFO) se v tretjem in petem odstavku 17. člena, prvem in drugem odstavku 18. člena, tretji alineji prvega odstavka 34. člena, prvem in četrtem odstavku 40. člena, naslovu in tretjem odstavku 41. člena, tretji alineji prvega odstavka 53. člena ter v prvem in drugem odstavku 58. člena besedi »pomočnik vzgojitelja« v vseh sklonih in številih nadomestita z besedilom »vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja« v ustreznem sklonu in številu.

2. člen

V 8. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Otroci s posebnimi potrebami po tem zakonu so otroci, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov za predšolske otroke z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe za predšolske otroke. Ti otroci so glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje opredeljeni v zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.«.

3. člen

Drugi, tretji in četrti odstavek 9. člena se črtajo.

4. člen

Za 10.b členom se dodata nova 10.c in 10.č člen, ki se glasita:

»10.c člen

(organiziranje javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe)

Občina se z gospodarsko družbo, ki opravlja svojo dejavnost na njenem območju, lahko dogovori, da javni vrtec za namen zagotavljanja organizirane predšolske vzgoje za otroke zaposlenih, v prostorih gospodarske družbe zagotovi izvajanje programa za predšolske otroke, če prostor in oprema izpolnjujeta pogoje, predpisane za vrtce. Medsebojno razmerje občina in gospodarska družba uredita s posebno pogodbo, v kateri lahko opredelita, da imajo otroci zaposlenih v družbi prednost pri vključevanju v vrtec, ki deluje v prostorih gospodarske družbe.

Za organiziranje javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe se uporablja zakon, ki ureja javno zasebno partnerstvo. Za vrtec, ki deluje v prostorih gospodarske družbe, velja ureditev o avtonomiji šolskega prostora, kot to določa zakon, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

10.č člen

(strokovno povezovanje vrtca z visokošolskim zavodom)

Za strokovno povezovanje in sodelovanje vrtca z visokošolskim zavodom, ki izvaja visokošolski

študijski program predšolske vzgoje, se lahko oddelek vrtca ali enota vrtca organizira tudi v prostorih visokošolskega zavoda.

Za organiziranje vrtca pri visokoškolskem zavodu se smiselno uporabljajo določbe člena, ki ureja organiziranje javnega vrtca v prostorih gospodarske družbe.«.

5. člen

19. člen se črta.

6. člen

V 20.c členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Če je na nivoju občine oblikovan centralni čakalni seznam v skladu z 20.f členom tega zakona, lahko občina ne glede na prvi odstavek tega člena določi krajši rok za podpis pogodbe z vrtcem, vendar ne krajši kot pet delovnih dni.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

7. člen

V 20.f členu se v tretjem odstavku na koncu pika nadomesti z vejico in doda besedilo »lahko pa se zaradi več zaporednih odklonitev ponujenega prostega mesta pod pogoji, ki jih določi občina v aktu iz drugega odstavka tega člena, otroka uvrsti na zadnje mesto čakalnega seznama.«.

8. člen

Naslov III. poglavja se spremeni tako, da se glasi:

»III. VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK«.

9. člen

23. in 24. člen se črtata.

10. člen

V 24.a členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- da ima končan najmanj izobraževalni program za pridobitev srednje strokovne izobrazbe ali izobraževalni program gimnazije z ustrezno nacionalno poklicno kvalifikacijo ali da izpolnjuje z zakonom in drugimi predpisi določene pogoje o izobrazbi za vzgojitelje predšolskih otrok – pomočnike vzgojiteljev, vzgojitelje, učitelje in svetovalne delavce na področju vzgoje in izobraževanja.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Varuh predšolskih otrok lahko varuje skupino predšolskih otrok, ki ne sme presegati šest otrok. Varuh predšolskih otrok lahko varuje otroke v stanovanjski stavbi, ki ima izdano uporabno dovoljenje.«.

Za prostor in opremo, ki jo mora zagotoviti varuh predšolskih otrok za varstvo otrok, se uporabljajo določbe predpisa, s katerim se podrobneje urejajo vzgojno-varstvene družine. V stanovanjski enoti je lahko registriran le en varuh predšolskih otrok.«.

11. člen

Za 28.a členom se doda novi 28.b člen, ki se glasi:

»28.b člen

(dodatne ugodnosti znižanega plačila za vrtec, ki jih prizna občina)

Občina lahko s svojim aktom določi, da se staršem plačilo za vrtec, ki jim je določeno z odločbo pristojnega centra za socialno delo, še dodatno zniža in o tem obvesti vrtec. Vrtec dodatno znižanje upošteva pri izstavitvi računa staršem in pri izstavitvi zahtevka občini.

Občina mora ločeno voditi podatke o obsegu sredstev odobrenih dodatnih ugodnosti iz prejšnjega odstavka.«.

12. člen

V 29. členu se v prvem odstavku v četrti alineji pika nadomesti z vejico in doda nova peta alineja, ki se glasi:

»- oddelke vrtcev, ki izvajajo krajše programe v obsegu 240 ur letno, namenjene otrokom, ki niso vključeni v vrtec in bodo naslednje koledarsko leto dopolnili starost šestih let, k organizaciji in delovanju katerih je dalo soglasje ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Podrobnejše pogoje za organiziranje, delovanje in financiranje oddelkov iz pete alineje prvega odstavka tega člena določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.«.

13. člen

V 34. členu se v drugem odstavku besedilo »s prvim odstavkom 32. člena« nadomesti z besedilom »s četrtim odstavkom 32. člena«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Če na območju občine ni javnega vrtca, se obseg sredstev iz tega člena izračuna na podlagi povprečja cen istovrstnih programov, ki veljajo za območje Republike Slovenije na dan 1. septembra tekočega leta in jih objavi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.«.

14. člen

35. člen se spremeni tako, da se glasi:

»35. člen

(položaj zaposlenih v zasebnih vrtcih)

Za določitev delovne obveznosti vzgojitelja predšolskih otrok - pomočnika vzgojitelja in vzgojitelja,

urejanje delovnih razmerij in določitev plač zaposlenih v zasebnih vrtcih, ki jim pripadajo sredstva iz proračuna občine v skladu s 34. členom tega zakona, se uporabljajo zakoni in podzakonski predpisi, ki veljajo za zaposlene v javnih vrtcih.«.

15. člen

Črtata se podpoglavje »3. Predšolska vzgoja na domu« in 37. člen.

16. člen

V 41. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Delovna obveznost vzgojitelja predšolskih otrok - pomočnika vzgojitelja obsega sodelovanje z vzgojiteljem pri načrtovanju, izvajanju in pripravi vzgojnega dela v oddelku, samostojno izvajanje nekaterih dejavnosti predšolske vzgoje ter sodelovanje pri ostalih dejavnostih in opravljanje drugih nalog, povezanih z dejavnostjo vrtca.«.

17. člen

V 43. členu se v prvem odstavku 4. točka črta.

18. člen

V 46.a členu se v prvem odstavku šesta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- podatek o višini plačila staršev v odstotku od cene programa, ki je določen z odločbo pristojnega centra za socialno delo,«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Vrtci vodijo evidenco iz prejšnjega odstavka za vse starše, ki so upravičeni do sofinanciranja plačil staršev za vrtec iz državnega proračuna.«.

19. člen

V 52. členu se na koncu pika nadomesti z vejico in doda besedilo »in nadzora iz 35. člena tega zakona nad urejanjem delovnih razmerij v zasebnih vrtcih, ki ga izvaja inšpektor, pristojen za delo, ter nadzora nad določitvijo plač zaposlenih v zasebnih vrtcih, ki ga izvaja inšpektor, pristojen za plače v javnem sektorju.«.

20. člen

V 53. členu se v prvem odstavku za sedmo alinejo doda nova osma alineja, ki se glasi:

»- če ne določi delovne obveznosti vzgojitelju predšolskih otrok - pomočniku vzgojitelja ali vzgojitelju oziroma ne zagotavlja zaposlenim v zasebnem vrtcu delovnih razmerij in plač v skladu z zakoni in podzakonskimi predpisi, ki veljajo za zaposlene v javnih vrtcih (35. člen),«,

Dosedanja osma in deveta alineja postaneta deveta in deseta alineja.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek:

- če fizična oseba opravlja varstvo predšolskih otrok in ni vpisana v register varuhov pri pristojnem ministrstvu (prvi odstavek 24.a člena),
- če varuh predšolskih otrok varuje skupino predšolskih otrok, ki presega šest otrok (drugi odstavek 24.a člena).«.

Prehodne in končna določba

21. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 36/10) se v 13. členu pred številko »57.« doda številka »56.,«.

22. člen

(posebni primer učinkovanja pravice do znižanega plačila vrtca)

Vrtec staršem, ki v prvem mesecu vključitve otroka v vrtec še nimajo veljavne odločbe o znižanem plačilu vrtca ali jim je odločba potekla in niso pravočasno oddali nove vloge, naknadno po prejemu odločbe izstavi poračun mesečnega računa v višini znižanega plačila vrtca, ki izhaja iz odločbe, ki je staršem izdana v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, če jim pravica v skladu z odločbo pripada najkasneje 60 dni po dnevu vključitve otroka v vrtec oziroma najkasneje 60 dni po izteku prejšnje odločbe.

V skladu s prvim odstavkom tega člena vrtec staršem izstavi poračun mesečnega računa v višini znižanega plačila vrtca, ki izhaja iz odločbe, ki je staršem izdana v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, tudi kadar se otrok vključi v vrtec med šolskim letom in gre za nujno takojšnjo vključitev otroka v vrtec na podlagi mnenja centra za socialno delo o ogroženosti otroka zaradi socialnega položaja družine.

23. člen

(sklenitev pogodbe z gospodarsko družbo)

Ne glede na določbe zakona, ki ureja javno zasebno partnerstvo, lahko občina, na območju katere na dan uveljavitve tega zakona že deluje enota ali oddelek javnega vrtca v gospodarski družbi, sklene pogodbo s to gospodarsko družbo v skladu z novim 10.c členom zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

24. člen

(uskladitev dejavnosti varuha predšolskih otrok)

Varuhi, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v register varuhov predšolskih otrok, morajo izvajanje dejavnosti uskladiti s pogoji iz spremenjenega drugega odstavka 24.a člena zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

25. člen

(rok za izdajo podzakonskega predpisa)

Minister izda podzakonski predpis iz novega četrtega odstavka 29. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

26. člen
(začetek uporabe)

Drugi odstavek novega 28.b člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2018, nova peta alineja prvega odstavka 29. člena zakona pa 1. septembra 2018.

27. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Določba je redakcijske narave. Glede na preimenovanje sedanjega strokovnega delavca pomočnik vzgojitelja v vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja, je treba tej spremembi prilagoditi besedilo vseh določb zakona, v katerih se pojavlja to poimenovanje.

K 2. in 3. členu:

Obe določbi sta redakcijske narave in predstavljata uskladitev z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 58/11, 40/12-ZUJF in 90/12). Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami celovito ureja dejavnost vzgoje in izobraževanja za otroke s posebnimi potrebami, njihov položaj in njihove pravice, zato se predlaga črtanje tistih določb Zakona o vrtcih, ki izhajajo iz prvotnega besedila zakona iz leta 1996, to je pred uveljavitvijo prvega Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami iz leta 2000.

K 4. členu:

Zakon vzpostavlja pravno podlago, ki omogoča zainteresiranim gospodarskim družbam, ki želijo za mlade kadre zagotoviti ustrezno delovno okolje in v okviru tega tudi poskrbeti za ustrezno varstvo otrok zaposlenih, da se skupaj z občino in vrtcem dogovorijo o možnosti, da se organizira vrtec v prostorih gospodarske družbe. V preteklosti so takšni vrtci pri nas že obstajali. Nekaj se jih je ohranilo do današnjih dni, vendar pa zaradi enakega obravnavanja vseh vpisanih otrok takšen vrtec ostaja dostopen vsem otrokom, ki se želijo vanj vključiti in ne le otrokom, zaposlenih v gospodarski družbi, kjer je organiziran vrtec. Ocenjujemo, da je možnost organiziranja javnega vrtca v gospodarski družbi v korist otrok in staršev, saj se skozi javni vrtec otrokom zagotavlja kvalitetna institucionalna predšolska vzgoja, ki je v Republiki Sloveniji na visoki ravni, hkrati pa se zagotavlja tudi potreba staršev, da imajo vrtec čim bližje svojemu delovnemu mestu. Z odpravo sedanje ovire, ki onemogoča, da se v takšnem vrtcu v primeru prevelikega števila vpisanih otrok lahko da prednost pri vključitvi otrokom zaposlenih, pričakujemo, da se bo predvsem v večjih gospodarskih družbah in tistih, kjer zaposlujejo predvsem mlade, organiziralo še več oddelkov javnih vrtcev. Gospodarske družbe so namreč pripravljene zagotoviti prostore in vso predpisano opremo za vrtec, igrišča itd., s čemer se razbremenjuje občine, ki so sicer dolžne zagotavljati zadostno število kapacitet v javnih vrtcih.

Z novim 10.č členom se predlaga tudi pravna podlaga za organiziranje javnega vrtca pri visokošolskem zavodu, ki izvaja visokošolski študijski program predšolske vzgoje z namenom, da se sledi pobudam fakultet in javnim vrtcem, da se na ta način omogoči boljše strokovno povezovanje in sodelovanje vrtca s fakultetami.

K 5. členu:

Določba predstavlja uskladitev z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki celovito ureja položaj predšolskih otrok s posebnimi potrebami.

K 6. členu:

Zakon in odloki o sprejemu otrok v vrtec, ki so jih sprejele občine z namenom vodenja enotnega vpisnega postopka za vse vrtce na svojem območju in vzpostavitev centralnega čakalnega seznama določajo roke, ko se šteje, da je bila pošta dostavljena naslovniku 8. dan od odpreme in še nadaljnjih 15 dni, ko se starši lahko odločajo, ali ponujeno prosto mesto v vrtcu sprejmejo ali ne. Če starši ponujeno mesto zavrnejo in ko jih pozove naslednji vrtec (ker so visoko na čakalnem seznamu, je to pogosto), imajo spet naslednjih 23 dni časa, da se odločijo, itd... Glede na dejstvo, da je na čakalnem seznamu veliko število otrok, takšno ravnanje staršev, ki je sicer povsem skladno z veljavno zakonodajo, onemogoča hitrejšo vključevanje otrok v vrtce in s tem popolnitev prostih mest. Zato zakon vzpostavlja pravno podlago, ki bo občinam omogočala za vključevanje otrok iz centralnega čakalnega seznama določitev krajših rokov za odločanje staršev o sprejetju ponujenega prostega mesta v vrtcu, kot veljajo v rednem vpisnem postopku.

K 7. členu:

Tudi ta določba odpravlja sedanjo težavo, ki se je pokazala pri specifični enotnega vpisa v vrtnice na območju občine in oblikovanju centralnega čakalnega seznama. Ker zakon pri vključevanju otrok v vrtnice iz centralnega čakalnega seznama preprečuje domnevo, da so starši umaknili vlogo za vpis otroka v vrtnice, če zavrnejo ponujeno prosto mesto, tako prihaja do primerov, ko starši zavrnejo vsa ponujena prosta mesta v vrtnicah, ker želijo otroka vpisati le v točno določen vrtnice. Na ta način se omogoča absurdna situacija, da prostega mesta ne more pravočasno zasesti otrok s centralnega čakalnega seznama, ki bi ga starši lahko takoj vključili v vrtnice, s tem pa prihaja v občinskih proračunih do neupravičeno visokih stroškov zaradi kritja prostih mest v vrtnicah, ob hkratnem obstoju čakalnih seznamov. Z določbo se ustvarja pravna podlaga, ki bo občini omogočila, da bo sama opredelila, koliko ponudb prostih mest starši lahko zavrnejo oz. pri kateri zaporedni zavrnitvi ponujenega prostega mesta se uvrstijo na zadnje mesto centralnega čakalnega seznama.

K 8. in 9. členu:

Predlaga se uskladiitev naslova III. poglavja Zakona o vrtnicah z vsebino določb, ki sodijo v to poglavje in so se umestile v zakon s kasnejšimi novelami, tako da vsebina členov tega poglavja dejansko ureja varovanje otrok. Zakon s predlagano novelo dosledno razmejuje različne oblike predšolske vzgoje, ki so podvržene ureditvi v krovnem zakonu (ZOFVI) in v ZVrt in ki so: javni in zasebni vrtnice, zasebni vzgojitelji in varuhi predšolskih otrok na domu. Občasno varstvo otrok na njihovem domu, ki bi ga organizirali vrtnice, v vseh teh letih ni zaživel, zato se predlaga črtanje teh določb. Različne druge aktivnosti, ki so se v zadnjem času zelo razširile na tržišču, npr. organizacija rojstnodnevnih zabav za otroke, različne animacije otrok v času počitnic, praznikov, dopustovanja, priložnostno varstvo otrok v nakupovalnih centrih, itd., pa po mnenju predlagatelja ne sodijo na področje predšolske vzgoje, saj so namenjene prostočasnim aktivnostim otrok, pri čemer ne gre za vsakodnevno varstvo otrok, temveč so namenjene izključno naključnim skupinam. Ocenjujemo, da gre pri teh aktivnostih za povsem zasebno pravno razmerje med izvajalcem storitve in naročnikom, zato je tveganje in odgovornost za izbiro storitve v celoti na strani staršev, ki se na tržišču svobodno odločajo za tovrstno ponudbo.

K 10. členu:

Predlog pomeni poenostavitev sedanjih izobrazbenih pogojev za varuha predšolskih otrok, in sicer za tistega, ki izpolnjuje predpisane izobrazbene pogoje za strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja. Zakon še naprej ohranja pogoj, da mora oseba imeti končan najmanj program srednjega strokovnega ali splošnega izobraževanja z dodatno poklicno kvalifikacijo, pri osebi, ki izpolnjuje izobrazbene pogoje za strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja, pa opušča pogoj o opravljenem strokovnem izpitu na področju vzgoje in izobraževanja. Sedanja ureditev po oceni predlagatelja predstavlja prezahteven pogoj, saj je oseba, ki sicer že ima pridobljeno izobrazbo za strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja, že tekom izobraževanja pridobila potrebno znanje, ki si pa ga oseba, ki mora opraviti še dodatno poklicno kvalifikacijo, pridobi šele pri neposrednem delu z otroki. S predlagano rešitvijo se po vsebini izenačujejo zahtevani pogoji za registracijo varuha predšolskih otrok na domu.

Nekajletna praksa je pokazala zelo veliko zanimanje za registracijo varuha predšolskih otrok na domu. Žal je med temi primeri tudi precej takšnih, ki so želeli registracijo varuhov izkoristiti tako, da so se varuhi združevali na eni lokaciji in na ta način prerasli »v vrtnice«, kar pa predstavlja izigravanje zakonodaje, ki za ustanovitev vrtnice zahteva strožje pogoje glede prostora, opreme in kadrov, kot to velja za varuhe. Hkrati je bil osnovni namen zakona, da se omogoči posebna oblika predšolske vzgoje, ki v osnovi zagotavlja varstvo in ne izvajanje programa ter lahko vključuje do največ 6 otrok, kar predstavlja manjšo skupino, kot oddelek vrtnice. Zato se predlaga, da se za ohranitev namena te oblike, zaostrijo pogoji, tako da se lahko varstvo otrok opravlja le v stanovanjskih prostorih in ne več tudi v drugih prostorih, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane za vrtnice ter da se jasno določi, da morajo prostori in oprema, ki se uporablja za varstvo otrok izpolnjevati minimalne pogoje, ki jih določa Pravilnik o vzgojno-varstvenih družinah (Uradi list RS, št. 64/1996).

K 11. členu:

Posebna določba predstavlja pravno podlago občinam za sprejemanje sklepov o popustih in dodatnih

ugodnostih, ki jih sprejemajo občine. Revizijsko poročilo o zagotavljanju predšolske vzgoje Računskega sodišča RS navaja, da bi bilo pri obstoječem sistemu financiranja predšolske vzgoje smiselno v kontnem načrtu predvideti tudi poseben podkonto za popuste oziroma druge ugodnosti, ki jih posamezne občine odobrijo staršem pri plačilu cene programov vrtcev. Ta del občine sedaj še ne izkazuje ločeno, zato ni na voljo podatka, koliko sredstev so starši prihranili v določeni občini na račun odobrenih popustov.

Dodatne popuste in ugodnosti sprejme občinski svet občine s posebnim sklepom, ki ima naravo splošnega akta in velja za vse starše. Najbolj pogosti primeri splošnih olajšav v praksi so, da občina za čas odsotnosti otroka iz vrtca v času počitnic plačilo še dodatno zniža, da občina zniža plačila za daljšo odsotnost otroka zaradi zdravstvenih razlogov ter da občina dodatno zniža plačilo za otroke, vključene v oddelek 1. starostnega obdobja. Za pravilno razumevanje teh ugodnosti je potrebno tudi poudariti, da s svojim učinkom vplivajo na vse starše in vrtec občinski sklep upošteva pri izstitvi računa staršem oziroma pri pripravi zahtevka občini za plačilo subvencije. Druge vrste dodatne ugodnosti, ki jih občine določijo v svojih občinskih aktih, se priznavajo le na podlagi ustreznih dokazil, ki jih predložijo starši, kar pomeni, da se ugotavljajo v postopku odločanja in pri izdaji odločbe (31. in 37. člen ZUPJS). Najpogostejši primeri tovrstnih ugodnosti so, da ima družina najet kredit za rešitev prvega stanovanjskega vprašanja oziroma, da si družina stanovanjsko vprašanje rešuje z gradnjo stanovanjske hiše.

K 12. členu:

S predlagano določbo se v zakon umešča poseben ukrep, s katerim želi država izboljšati delež vključenih otrok v vrtce v letu pred obveznim vstopom v osnovno šolo. Strateški cilj EU 2020 o vključenosti otrok od četrtega leta starosti do vstopa v šolo je 95 %. Za določitev tega cilja je potrebno izboljšati dosedanje ponudbo programov. V slovenskih vrtcih je 98 % otrok vključenih v dnevne programe, krajših programov pa je zanemarljivo število. Ob dejstvu, da je izven institucionalne vzgoje 9 % otrok v letu pred vstopom v osnovno šolo, predlagatelj ocenjuje, da bi s ponudbo krajših programov, ki bi bili za starše popolnoma brezplačni, dosegli vključevanje otrok, ki so trenutno izven sistema. Za pravočasno organiziranje izvajanja krajših programov, v katere bodo vključeni otroci leto dni pred vstopom v osnovno šolo in za zagotovitev njihovega financiranja v skladu z razpoložljivimi sredstvi v državnem proračunu, bo poseben podzakonski predpis, ki ga bo izdal minister, pristojen za predšolsko vzgojo, opredelil pogoje za organiziranje, delovanje in financiranje krajših programov.

K 13. členu:

Določba predstavlja v prvem delu redakcijsko uskladitev z 32. členom Zakona o vrtcih.

V drugem delu se zaradi vzpostavitve spletne aplikacije, iz katere so razvidne vse veljavne cene vrtcev v Republiki Sloveniji, predlaga sprememba dosedanjega četrtega odstavka 34. člena Zakona o vrtcih, ki določa, da se za zasebne vrtce obseg sredstev izračuna na podlagi povprečnih kazalcev, ki veljajo za območje Republike Slovenije, tako da se v primeru, kadar občina nima določene cene programa v javnem vrtcu, ki ga sicer izvaja zasebni vrtec, uporabi povprečna cena istovrstnega programa, ki velja na območju Republike Slovenije na dan 1. septembra tekočega leta.

K 14. členu:

Z določbo se spreminja dosedanja 35. člen zakona, tako da se jasno vzpostavlja zahteva po zagotovitvi obsega delovne obveznosti za vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja in vzgojitelja, delovnih razmerij in določitvi plač zaposlenih v zasebnih vrtcih v skladu z zakoni in podzakonskimi predpisi na enak način, kot to velja za zaposlene v javnih vrtcih. Praksa namreč kaže tako na področju delovnih razmerij, kot tudi plač zaposlenih, na številne odmike od uporabe te zakonodaje v zasebnih vrtcih, kar ugotavljajo inšpekcijske službe.

K 15. členu:

Obe spremembi predstavljata uskladitev Zakona o vrtcih z vsebino Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

K 16. členu:

Predlog zakona spreminja dosedanje poimenovanje strokovnega delavca pomočnik vzgojitelja v vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja. Že vrsto let ti strokovni delavci opozarjajo na neskladje med poimenovanjem delovnega mesta in med nazivom pridobljene strokovne izobrazbe po končanem srednješolskem izobraževalnem programu predšolska vzgoja, ko si oseba pridobi naziv

vzgojitelj/vzgojiteljica predšolskih otrok. Spremembo poimenovanja delovnega mesta je predlagal tudi SVIZ dne 25. 10. 2016 in predlog tudi strokovno utemeljil. Ključni argumenti utemeljitve so, da morata oba strokovna delavca v oddelku, torej vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja, prevzeti odgovornost za dejavnosti, ki jih izvajata z malčki/otroki, ne glede na to, ali gre za načrtovane dejavnosti, rutinske dejavnosti, dejavnosti na prostem, vključevanje v igro in da zgolj njuna sočasna prisotnost vsaj deloma omogoča delo v manjših skupinah oziroma občasno individualizacijo pri delu s sicer enako starimi, vendar kljub temu lahko zelo različnimi malčki/otroki. Strokovna spoznanja iz razvojne psihologije, predšolske pedagogike, nevroznanosti, posebej izpostavljajo pomen pogoste interakcije odraslih oseb z malčki/otroki; neposredno vlogo odrasle osebe pri spodbujanju razvoja govora malčkov/otrok; vlogo odraslih oseb pri spodbujanju razvoja novih miselnih in socialnih strategij malčkov/otrok; vzpostavljanje pogojev za varno čustveno navezanost in to v času vseh dejavnosti v vrtcu oziroma v različnih učnih okoljih.

Ob implementaciji Kurikula za vrtce so njegovi avtorji zapisali tudi priporočila o tem, kako je pomembno, da v namene realizacije zapisnih ciljev večino dejavnosti skupaj načrtujeta in izvajata vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja, saj gre za strokovno delo z istimi otroki; dejavnosti, ki imajo v ozadju določene cilje, pa se izvajajo tako zjutraj, kot tudi dopoldne in popoldne. Vzgojitelji, ki imajo višjo stopnjo izobrazbe kot pomočnik vzgojitelja, se je prepoznavalo in se jih še vedno kot tiste, ki imajo širši vpogled v celotno dogajanje v oddelku. Vzgojiteljice so odgovorne za globalno načrtovanje dejavnosti v oddelku in vzpostavljanje širšega okvirja delovanja oddelka (posledično delajo neposredno z otroki v oddelku 6 ur), pomočnice vzgojiteljic pa so enakovredno vključene v neposredno načrtovanje dejavnosti in strokovno delo neposredno z otroki 7 ur dnevno.

Stroka ugotavlja, da je v večini vrtcev že davno presežena delitev na dejavnosti, ki so »rezervirane« za pomočnika vzgojitelja, npr. prehranjevanje, spanje in tiste, ki so »rezervirane« za vzgojitelja, npr. načrtovanje dejavnosti. Delitev pri izvajanju dejavnosti bi po mnenju stroke pomenila popoln odmik od sodobne konceptualizacije predšolske vzgoje v vrtcu, zato predlagatelj predlaga spremembo zakona v delu, ki se tiče poimenovanja pomočnika vzgojitelja in opredelitve njegove delovne obveznosti.

K 17. členu:

Določba predstavlja uskladitev z določbami tega zakona, s katerimi se črta občasno varovanje otrok na domu.

K 18. členu:

Določba je izključno redakcijske narave in upošteva spremembe, ki jih je prinesel ZUPJS glede pristojnih organov, ki odločajo o znižanem plačilu vrtca, ti so sedaj CSD-ji ter spremembo, ki jo je prinesel ZUJF in s katero so starši za mlajšega otroka iz iste družine upravičeni o sofinanciranja plačila iz državnega proračuna v višini 70 % ter oproščeni plačila, ki se financira iz državnega proračuna za naslednjega mlajšega otroka, ki je hkrati s starejšima vključen v vrtec.

K 19. členu:

Določba 52. člena Zakona o vrtcih določa nadzor nad izvajanjem zakona, ki ga prvenstveno izvaja inšpektor, pristojen za šolstvo, razen nadzora nad normativi in standardi za prostor in opremo vrtca iz 14. člena zakona, ki se nanaša na sanitarno zdravstvene pogoje, za katerega je pristojen inšpektor za zdravstvo. Ker se s spremenjenim 35. členom določa, da morajo zasebni vrtci obvezno uporabljati predpise, ki veljajo za delovna razmerja in določitev plač v javnih vrtcih, se nadzor nad izvajanjem te določbe določa tudi za inšpektorja, pristojnega za delo in inšpektorja, pristojnega za plače v javnem sektorju.

K 20. členu:

Kazenska določba se dopolnjuje s tremi novimi kršitvami Zakona o vrtcih, in sicer: če fizična oseba, ki opravlja varstvo predšolskih otrok ni vpisana v register varuhov pri pristojnem ministrstvu; če varuh predšolskih otrok varuje skupino predšolskih otrok, ki presega šest otrok; če zasebni vrtec določi delovne obveznosti vzgojitelju ali vzgojitelju predšolskih otrok – pomočniku vzgojitelju v nasprotju z zakonom oziroma ne zagotavlja zaposlenim v zasebnem vrtcu delovnih razmerij in plač v skladu z zakoni in podzakonskimi predpisi na enak način, kot je to določeno za javne vrtce. Za navedene kršitve zakona se bo lahko izrekla denarna globa s strani pristojnega inšpektorja.

K 21. členu:

Zaradi zagotovitve popolne jasnosti, da pravice, ki jih je prinesel Zakon o spremembah in dopolnitvah

zakona o vrtcih z novelo leta 2010 veljajo za vse strokovne delavce, je potrebno v določbi 13. člena novele pri navajanju prehodnih določb Zakona o vrtcih navesti še 56. člen.

K 22. členu:

V zakon se umešča posebna določba, s katero se ureja poseben primer učinkovanja pravice do znižanega plačila vrtca. Z namenom odprave administrativnih ovir in zagotovitve pravice do subvencije do znižanega plačila vsem staršem, ki jim ta pravica po zakonu pripada in jo lahko uveljavljajo, zakon prinaša rešitev, da začne pravica do znižanega plačila, ki je staršem priznana v skladu z določbami ZUPJS učinkovati z dnem vključitve otroka v vrtec, če jim pravica v skladu z odločbo pripada najkasneje 60 dni po dnevu vključitve otroka v vrtec. Enako učinkovanje pravice do znižanega plačila vrtca se omogoča tudi tistim staršem, ki zamudijo rok za ponovno vložitev vloge po izteku veljavne odločbe, ki je staršem izdana za eno leto in za starše, ki otroka vključijo v vrtec med šolskim letom, kadar je vključitev otroka nujna na podlagi mnenja centra za socialno delo.

Razlog za predlagano rešitev so rezultati ankete, ki jo je ministrstvo opravilo med vrtci in ki kažejo, da je sedanji sistem uveljavljanja pravice do znižanega plačila vrtca za starše izrazito neprijazen. Tudi z zadnjo spremembo ZUPJS, v skladu s katero se staršem na novo določi znižano plačilo po preteku enega leta po izdaji odločbe, je prinesel ogromno težav, ker starši preprosto spregledajo opozorilo na položnici o izteku odločbe in zamudijo z oddajo vloge. Zbrani podatki kažejo, da je povprečno 4 % staršev v vsakem vrtcu prepozno oddalo vlogo in na ta način najmanj en mesec ostalo brez subvencije, kar pomeni, da so morali plačati polno ceno programa. Ob povprečni ceni in upoštevaje povprečno plačilo staršev, so starši morali plačati v povprečju kar 240 eur več za vrtec, kot če bi jim bila izdana odločba. Vrtci tudi navajajo, da dolgovi staršev do vrtca izvirajo skoraj izključno zaradi prepozno oddanih vlog, ki za starše s slabšim gmotnim položajem predstavljajo zelo visoke zneske, ki jih izredno težko pokrijejo.

Učinkovanje pravice do znižanega plačila vrtca v skladu z novo določbo v Zakonu o vrtcih, se priznava tudi staršem, kadar je treba otroka vključiti v vrtec med šolskim letom in gre za nujno takojšnjo vključitev otroka v vrtec na podlagi mnenja centra za socialno delo o ogroženosti otroka zaradi socialnega položaja družine in jim po sedanji ureditvi subvencija pripada šele s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi vloge za znižano plačilo.

Določba je uvrščena med prehodne določbe, ker le začasno ureja izjemo od pravila, določenega v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (prvi odstavek 32. člena ZUPJS). V zakonodajni postopek bo v kratkem vložena novela ZUPJS, v kateri je predvidena informativna odločba, s katero se bodo vlagateljem letne pravice podaljševale po uradni dolžnosti. S sprejetjem novele ZUPJS bo postala ta določba v ZVrt nepotrebna.

K 23. členu:

S prehodno določbo se omogoča enostavnejša ureditev medsebojnega razmerja med občino in gospodarsko družbo, v prostorih katere že deluje oddelek ali enota javnega vrtca. Na podlagi te prehodne določbe se bo lahko sklenila pogodba o medsebojnih pravicah in obveznostih ter določila možnost, da imajo otroci zaposlenih v gospodarski družbi prednost pri vključevanju v vrtec, ne da bi zato morali obe pogodbeni stranki uporabljati postopek, ki ga določa zakon, ki ureja javno zasebno partnerstvo.

K 24. členu:

Zaradi novega pogoja, tj., da se lahko v stanovanjski enoti registrira le en varuh predšolskih otrok, zakon predvideva, da se najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona varuhi, ki so registrirani na istem naslovu, organizirajo drugače. Iz zbranih podatkov je sicer razvidno, da je takšnih primerov malo, vendar pa ocenjujemo, da je treba za zagotovitve enakopravnega položaja z varuhi, ki se bodo v register šele vpisali, vzpostaviti enake pogoje.

K 25. členu:

Pogoje za organiziranje in delovanje oddelkov vrtcev, ki bodo izvajali krajše programe, namenjene otrokom, ki eno leto pred obveznim vstopom v osnovno šolo še niso vključeni v vrtec, bo opredelil podzakonski predpis, ki ga bo na podlagi te prehodne določbe izdal minister, pristojen za predšolsko vzgojo najkasneje v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

K 26. členu:

Uveljavitev financiranja oddelkov vrtcev, ki bodo izvajali krajše programe, namenjene otrokom, ki še niso vključeni v vrtec eno leto pred obveznim vstopom v osnovno šolo, se določa s 1. 9. 2018, ko bodo v ta namen zagotovljena proračunska sredstva in izpeljani vsi predhodno potrebni postopki za organiziranje in delovanje teh oddelkov.

K 27. členu:

Zakon določa običajni rok za uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen

(otroci s posebnimi potrebami)

Otroci s posebnimi potrebami po tem zakonu so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, otroci z govornimi motnjami, gibalno ovirani otroci ter otroci z motnjami vedenja in osebnosti, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov za predšolske otroke z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe.

Predšolska vzgoja za otroke s posebnimi potrebami se izvaja v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

9. člen

(pravica do izbire programov)

Starši imajo pravico izbrati programe predšolske vzgoje za svoje otroke v javnem in zasebnem vrtcu.

Za otroke, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtec, se lahko predšolska vzgoja opravlja tudi na domu otroka (v nadaljnjem besedilu: predšolska vzgoja na domu).

Za uveljavljanje pravic iz drugega odstavka tega člena se uporabljajo določbe zakona, ki določajo postopek usmerjanja otrok s posebnimi potrebami v programe vzgoje in izobraževanja, če ni drugače določeno.

Natančnejše pogoje in postopek za uveljavljanje pravice iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

17. člen

(število otrok in število delavcev v oddelku)

Število otrok v oddelku prvega starostnega obdobja ne sme presežati dvanajst otrok, v oddelku drugega starostnega obdobja pa dvaindvajset otrok.

Pristojni organ lokalne skupnosti ustanoviteljice vrtca lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v lokalni skupnosti odloči, da število otrok v oddelku presega število, ki ga določa prvi odstavek tega člena, za največ dva otroka v oddelku.

Dnevni in poldnevni program izvajata vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja. Dnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj šest ur dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj štiri ure dnevno. Poldnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj tri ure dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj dve uri dnevno. Sočasna prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja se zagotavlja s sistemizacijo delovnih mest ob oblikovanju oddelkov in se ne izvaja v času počitka otrok.

Krajši program izvaja vzgojitelj.

V vrtcu, ki deluje na samostojni lokaciji le z enim oddelkom otrok, izvajata dnevni program vzgojitelj in pomočnik vzgojitelja skupaj vsaj 6 ur.

Podrobnejša določila o številu otrok, vključenih v oddelke, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

18. člen

(vzgojnovarstvene družine)

Program predšolske vzgoje lahko vrtec ali zasebni vzgojitelj organizira tudi v vzgojno-varstveni družini. Ta oblika vzgoje in varstva se izvaja na domu vzgojitelja ali pomočnika vzgojitelja, ki je zaposlen v

vrtcu ali na domu zasebnega vzgojitelja.

Za otroke prvega starostnega obdobja lahko to obliko vzgoje in varstva opravljajo osebe iz prejšnjega odstavka, ki izpolnjujejo pogoje za vzgojitelja ali pomočnika vzgojitelja, za otroke drugega starostnega obdobja pa tiste, ki izpolnjujejo pogoje za vzgojitelja, če imajo v skladu z normativi in standardi zagotovljen prostor in opremo.

Podrobnejša določila v zvezi z vzgojnovarstvenimi družinami določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

19. člen

(predšolska vzgoja na domu)

Vrtec lahko organizira za otroke, ki zaradi bolezni ne morejo biti vključeni v vrtec, predšolsko vzgojo na domu.

Predšolsko vzgojo na domu izvajajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka 18. člena tega zakona.

Predšolsko vzgojo iz prvega odstavka tega člena lahko organizira pravna oseba, ki ni vrtec, če je registrirana za opravljanje tovrstne dejavnosti in ima zagotovljene delavce, ki izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka 18. člena tega zakona.

Natančnejše pogoje za opravljanje predšolske vzgoje na domu določi minister.

20.c člen

(pogodba med vrtcem in starši ter domneva umika vloge za vpis otroka v vrtec)

Ko je v vrtcu odločeno o vseh ugovorih staršev zoper obvestilo o prednostnem vrstnem redu otrok, vrtec staršem otrok, ki so sprejeti v vrtec, pošlje poziv k sklenitvi pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih med vrtcem in starši. V pozivu vrtec izrecno navede, da se šteje, da so starši umaknili vlogo za vpis otroka v vrtec, če v 15 dneh od vročitve poziva ne podpišejo pogodbe z vrtcem.

V primeru iz prejšnjega odstavka vrtec pozove k sklenitvi pogodbe starše naslednjega otroka po vrstnem redu iz čakalnega seznama.

S podpisom pogodbe med vrtcem in starši se šteje, da je otrok vključen v vrtec.

20.f člen

(enoten vpis v vrtce na območju občine)

Občina, ki je ustanoviteljica več vrtcev, lahko določi, da se za vpis v vse vrtce na njenem območju uvede enoten vpis otrok v vrtce in vzpostavi centralna evidenca vpisanih otrok za vse njene vrtce. V tem primeru občina določi za vse vrtce enake kriterije.

Enoten vpis v vrtce poteka na način, pod pogoji in po postopku, ki ga določi občina s svojim aktom v skladu z določbami tega zakona. Z aktom lahko občina staršem omeji pravico do vpisa le v določeno število vrtcev in določi, da občina po končanih postopkih sprejema otrok v vrtce za tiste vrtce, ki imajo oblikovane čakalne sezname otrok, te sezname združi v centralni čakalni seznam, tako da se prednostni vrstni red oblikuje po doseženem številu točk, ki ga je določila komisija za sprejem v posameznem vrtcu. Centralni čakalni seznam vsebuje podatke iz prve in druge alineje petega odstavka 20.b člena tega zakona.

Centralni čakalni seznam se objavi na oglasnih deskah v vseh vrtcih na območju občine in na njihovih spletnih straneh ter na spletni strani občine. Vrtec, ki ima prosto mesto, pozove starše otrok s čakalnega seznama k podpisu pogodbe o vključitvi otroka v vrtec, v skladu z določili akta občine. Če starši odklonijo sprejem otroka oziroma ne podpišejo pogodbe z vrtcem, kot to določa 20.c člen tega zakona, se ne more šteti, da so umaknili vlogo za vpis v vrtec.

III. OBČASNO VAROVANJE OTROK NA DOMU

23. člen

(pogoji)

Vrtec lahko organizira občasno varovanje otrok na domu.

Občasno varovanje otrok na domu lahko opravljajo vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, svetovalni delavci vrtca (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavci) in zunanji sodelavci.

Zunanji sodelavci so lahko osebe, ki imajo najmanj srednjo izobrazbo ali osebe, ki imajo vsaj pet let izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu.

S strokovnimi delavci in zunanjimi sodelavci vrtec sklene pogodbo, s katero se urejajo medsebojne pravice in obveznosti.

Vrtec je odgovoren za škodo, ki jo povzročijo strokovni delavci oziroma zunanji sodelavci pri varovanju otrok na domu, v skladu s splošnimi pravili o odgovornosti.

Podrobnejše pogoje v zvezi z občasnim varovanjem otrok na domu določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

Pod pogoji, določenimi s tem zakonom lahko organizirajo občasno varovanje otrok na domu tudi druge pravne osebe, registrirane za opravljanje tovrstne dejavnosti.

24. člen

(evidenca oseb, ki občasno varujejo otroke)

Vrtec vodi evidenco oseb, ki občasno varujejo otroke na domu.

Evidenca oseb, ki občasno varujejo otroke na domu, vsebuje:

- ime, priimek, naslov in številko telefona, pri katerem je oseba dosegljiva,
- datum rojstva,
- spol,
- formalno izobrazbo in
- posebna znanja.

Oseba, ki občasno varuje otroke na domu, se izbriše iz evidence po prenehanju veljavnosti pogodbe iz četrtega odstavka prejšnjega člena ali če ji je s pravnomočno odločbo prepovedano opravljanje te dejavnosti.

Ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo, vodi evidenco oseb, ki jim je bilo prepovedano občasno varovanje otrok na domu, s čimer se prepreči možnost, da bi te osebe ponovno varovale otroke.

Evidenca vsebuje:

- ime, priimek in naslov,

- datum rojstva in
- pravno podlago za prepoved opravljanja občasnega varovanja otrok na domu.

Podatki iz te evidence so trajni in se lahko posredujejo le vrtcu iz 23. člena tega zakona.

24.a člen

(varuh predšolskih otrok)

Fizična oseba lahko opravlja dejavnost varstva predšolskih otrok, ki ne vključuje izvajanja javno veljavnega programa, kot varuh predšolskih otrok, če se vpiše v register pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo. Varuh predšolskih otrok se vpiše v register, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima končan najmanj program srednjega strokovnega ali splošnega izobraževanja z dodatno poklicno kvalifikacijo, oziroma da izpolnjuje pogoje za strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja;
- da ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost oziroma zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, za katero je predpisana kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev.

Varuh predšolskih otrok lahko varuje skupino predšolskih otrok, ki ne sme presegati šest otrok. Varuh predšolskih otrok lahko varuje otroke v stanovanju ene ali večstanovanjske stavbe, ki je zgrajena v skladu z minimalnimi tehničnimi pogoji za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj in je zanjo v skladu s predpisi o graditvi objektov izdano uporabno dovoljenje ali v prostorih, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane za vrtce.

V register se vpišejo:

- ime in priimek varuha predšolskih otrok, rojstni podatki, spol in EMŠO,
- izobrazba,
- kraj opravljanja dejavnosti.

O vpisu v register se varuhu predšolskih otrok izda odločba. Varuh predšolskih otrok opravlja dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Varuh predšolskih otrok se izbriše iz registra po uradni dolžnosti:

- če mu je s pravnomočno odločbo prepovedano izvajanje dejavnosti,
- če ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje dejavnosti varuha predšolskih otrok,
- na podlagi obvestila s strani varuha predšolskih otrok, da je prenehal z izvajanjem dejavnosti.

Podatki o imenu in priimku varuha predšolskih otrok ter o kraju, kjer opravlja svojo dejavnost, so javni in so objavljeni na spletni strani ministrstva, pristojnega za predšolsko vzgojo.

29. člen

(državni proračun)

Iz državnega proračuna se v skladu z normativi in standardi zagotavljajo sredstva za:

- oddelke vrtcev v bolnišnicah, katerih dejavnost je namenjena območju države in polovico sredstev za plače in prejemke ter davke in prispevke za vzgojitelje v oddelkih vrtcev, ki delujejo v drugih bolnišnicah, k delovanju katerih je dalo soglasje tudi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo,
- oddelke predšolske vzgoje v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, katerih ustanovitelj je država,

- plačilo višjih stroškov za oddelke, kjer se pri vzgojnem delu uporablja italijanski jezik oziroma, kjer vzgojno delo poteka dvojezično v slovenskem in madžarskem jeziku ter za oddelke otrok Romov in
- del sredstev za investicije v nepremičnine in opremo na narodno mešanih območjih.

Iz državnega proračuna se vrtcem v skladu s četrtem odstavkom 32. člena tega zakona zagotavljajo sredstva za sofinanciranje plačil staršev, ki imajo v vrtec hkrati vključenega dva ali več otrok.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna vrtca za sofinanciranje plačil staršev za vrtec, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

34. člen

(pogoji za financiranje)

Zasebnim vrtcem pripadajo sredstva iz proračuna občine, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- če izvajajo najmanj poldnevni program,
- če imajo vključenih najmanj za en oddelek predšolskih otrok,
- če imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in
- če so dostopni vsem otrokom.

Zasebnemu vrtcu zagotavljajo sredstva občine iz četrtega odstavka 28. člena tega zakona. Osnova za izračun obveznosti občine za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, je cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka v skladu s prvim odstavkom 32. člena tega zakona, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Zasebnemu vrtcu pripada za posameznega otroka 85% teh sredstev.

Za uveljavitev pravice iz prejšnjega odstavka vodi zasebni vrtec evidenco iz šestega odstavka 45. člena tega zakona, podatke iz te evidence pa posreduje občini, ki je po tem zakonu dolžna zasebnemu vrtcu zagotavljati javna sredstva.

V primeru, da na območju občine ni javnega vrtca, se obseg sredstev iz tega člena, izračuna na podlagi povprečnih kazalcev, ki veljajo za območje Republike Slovenije in jih pred začetkom šolskega leta objavi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

O izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena odloča ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

Če je v javno veljavni program zasebnega vrtca vključen več kakor en otrok iz družine, so starši za mlajše otroke upravičeni do sofinanciranja iz državnega proračuna v višini plačila, ki bi jim bilo določeno, če bi bil otrok vključen v vrtec, ki izvaja javno službo na območju občine, v kateri je sedež zasebnega vrtca.

Sredstva za sofinanciranje plačil staršev iz prejšnjega odstavka se zagotavlja iz državnega proračuna neposredno zasebnim vrtcem.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna zasebnim vrtcem za sofinanciranje plačil staršev določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

Šesti, sedmi in osmi odstavek se smiselno uporabljajo tudi za zasebnika, ki ima organizirano vzgojo in varstvo otrok v vzgojno-varstveni družini.

35. člen

(omejitev plač)

Plače strokovnih delavcev v zasebnem vrtcu, ki se financira iz javnih sredstev se oblikujejo v skladu z zakonom in drugimi predpisi, ki veljajo za javne vrtce.

Če se oblikujejo plače v nasprotju s prejšnjim odstavkom, se financiranje iz proračuna lokalne skupnosti ukine.

3. Predšolska vzgoja na domu

37. člen

(financiranje predšolske vzgoje na domu)

Vrtcu ali drugi pravni osebi, ki izvaja predšolsko vzgojo na domu pripadajo sredstva na podlagi odločbe šolske uprave v višini, ki jih lokalna skupnost, na območju katere ima otrok stalno prebivališče, zagotavlja na otroka zasebnemu vrtcu.

40. člen

(izobrazbeni pogoji)

Vzgojno dejavnost v javnem vrtcu opravljajo vzgojitelj, pomočnik vzgojitelja, svetovalni delavec, organizator zdravstveno higienskega režima, organizator prehrane in drugi.

Vzgojitelj mora imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskem programu, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje, ustrezne smeri.

Vzgojitelj, ki izvaja prilagojeni program za predšolske otroke s posebnimi potrebami, mora:

- imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustrezajo izobrazbi druge stopnje, ustrezne smeri ali
- izpolnjevati pogoje za vzgojitelja in opraviti ustrezen študijski program ustreznega specialpedagoškega izpopolnjevanja.

Pomočnik vzgojitelja mora imeti:

- srednjo strokovno izobrazbo, pridobljeno po izobraževalnem programu za področje predšolske vzgoje ali
- zaključen četrti letnik gimnazije in opravljen poklicni tečaj za delo s predšolskimi otroki.

Svetovalni delavec mora imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, ustrezne smeri in pedagoško izobrazbo.

Organizator zdravstveno-higienskega režima in organizator prehrane morata imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje ustrezne smeri.

41. člen

(obveznost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja)

Delovna obveznost vzgojitelja obsega pripravo na vzgojno delo, načrtovanje in izvajanje vzgojnega dela, delo s starši ter sodelovanje pri organizaciji življenja in dela v vrtcu.

Delovna obveznost pomočnika vzgojitelja obsega sodelovanje z vzgojiteljem pri načrtovanju, izvajanju in pripravi vzgojnega dela v oddelku ter opravljanje drugih nalog, povezanih z dejavnostjo vrtca.

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega polnega tedenskega delovnega časa vzgojiteljevo delo z otroki obsega 30 ur, delo pomočnika vzgojitelja pa 35 ur tedensko.

43. člen

(zbirke podatkov v vrtcu)

Za izvajanje predšolske vzgoje, za spremljanje dejavnosti in statistične namene vrtci vodijo naslednje zbirke podatkov:

1. evidenco vpisanih otrok in evidenco vključenih otrok,
2. evidenco plačil staršev,
3. evidenco otrok, ki potrebujejo svetovanje oziroma pomoč,
4. evidenco oseb, ki občasno varujejo otroke na domu in
5. evidenco upravičencev do sofinanciranja plačil staršev iz državnega proračuna.

46.a člen

(evidenca upravičencev do sofinanciranja plačil staršev za vrtec iz državnega proračuna)

Evidenca upravičencev do sofinanciranja plačil staršev za vrtec iz državnega proračuna vsebuje:

- osebno ime in naslov prebivališča otrok in staršev,
- EMŠO otrok in staršev,
- navedbo programa in vrtca, v katerega je vključen otrok,
- datum vključitve otrok v programe vrtca,
- podatke o ceni programa, v katerega so vključeni mlajši otroci, ki so oproščeni plačila,
- podatek o višini plačilnega razreda, ki je staršem z odločbo občine določen kot plačilo za vrtec,
- datum izpisa otroka iz vrtca.

Vrtci vodijo evidenco iz prejšnjega odstavka za vse starše, ki so v skladu z 32. členom tega zakona za mlajše otroke oproščeni plačila za vrtec.

Ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo, vodi evidenco iz prvega odstavka tega člena kot centralno zbirko vseh evidenc, ki jih vodijo vrtci o upravičencih do sofinanciranja plačil staršev za vrtec iz državnega proračuna.

Za vzpostavitev evidence iz prvega odstavka tega člena vrtci pridobijo podatke iz svojih evidenc, ki jih vodijo v skladu s tem zakonom in jih pošljejo ministrstvu, pristojnemu za predšolsko vzgojo za vzpostavitev centralne evidence.

Podrobnejša navodila za obdelavo podatkov iz prvega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

52. člen

(nadzor nad izvrševanjem zakona)

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona izvaja inšpektor, pristojen za šolstvo, razen nadzora nad normativi in standardi za prostor in opremo vrtca iz 14. člena tega zakona, ki ga v delu, ki se nanaša na sanitarno zdravstvene pogoje izvaja inšpektor, pristojen za zdravstvo.

53. člen

(globe za prekrške)

Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki opravlja dejavnost predšolske vzgoje:

- če nima publikacije, v kateri so predstavljeni programi, ki jih izvaja, njihovi cilji, vsebine in metode dela (prvi odstavek 11. člena);
- če je v oddelek vključenih več otrok, kot je najvišje predpisano število (prvi in drugi odstavek 17. člena);
- če se sočasna prisotnost vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja s sistemizacijo delovnih mest ne zagotavlja vsaj 6 ur dnevno v oddelku prvega starostnega obdobja in vsaj 4 ure dnevno v oddelku drugega starostnega obdobja (tretji odstavek 17. člena);
- če ne pošilja redno oziroma najmanj enkrat mesečno ministrstvu, pristojnemu za predšolsko vzgojo, podatke o stanju kapacitet v vrtcu (20.d člen);
- če ne določi organizacije in podobne vsebine življenja in dela z letnim delovnim načrtom (prvi in drugi odstavek 21. člena);
- če je letni delovni načrt sprejet brez predhodne uskladitve s pristojno službo občine ustanoviteljice v vseh delih, ki imajo finančne učinke na proračun občine ustanoviteljice (tretji odstavek 21. člena);
- če ne vodi dokumentacije o vzgojnem delu, ki jo je predpisal minister (22. člen);
- če zaposli za nedoločen čas strokovnega delavca, ki ne izpolnjuje pogojev (40. člen);
- če ne vodi predpisanih zbirk podatkov (43., 44. 45., 46. in 46.a člen).

Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

58. člen

(varuhi)

Delavci na delovnem mestu varuha ali vzgojitelja, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona končano štiriletno srednjo šolo ter pet let delovnih izkušenj v predšolski vzgoji in delavci, ki imajo končano šolo za varuhe ter deset let delovne dobe, lahko opravljajo delo pomočnika vzgojitelja po tem zakonu.

Delavci na delovnem mestu varuha, ki na dan uveljavitve tega zakona nimajo izobrazbe, določene za pomočnika vzgojitelja, morajo le-to pridobiti najkasneje v sedmih letih po uveljavitvi tega zakona, sicer jim preneha delovno razmerje.

Delavcem iz prejšnjega odstavka, ki imajo končano šolo za varuhe ali pet let delovnih izkušenj v predšolski vzgoji, ni treba opravljati poklicnega tečaja za delo s predšolskimi otroki.

13. člen

Z uveljavitvijo tega zakona pridobijo pravico iz 56. člena zakona tudi tisti strokovni delavci, ki izpolnjujejo pogoje iz 57., 58., 59. in 60. člena zakona in ki so opravljali delo na področju vzgoje in izobraževanja na dan 24. 6. 2009, ne glede na dolžino morebitnih prekinitev opravljanja dela na področju vzgoje in izobraževanja v obdobju od 15. 3. 1996 do 24. 6. 2009.